

uradnik, notar, učitelj ondi mora biti nemškega in slovanskega jezika zmožen. — Dva uradnika v českem Hebu sta rogovilila zoper vlado in bila prestavljena. Prav tako! Uradniki imajo v pokorščini prvi biti in drugim vzgled služiti! — Tirolski poslanci tirjajo verskih šol, brezverskih nečejo. Ko so naši slovenski poslanci po dr. Radaji se c. kr. namestniku javno pritoževali zoper rovarstvo nemškega „Schulvereina“ so nemški liberalci bili slabe volje in prav jezni. Zastonj, krivica ni pravica! Slovenci nismo več tlakarji nemških grajščakov, kakor nekdanj, ampak svobodni ljudje, enakopravni Nemcem ne samo pri plačevanju, ampak tudi v pravicah. Več o deželnem zboru štajerskem poročamo prihodnjič. — Koroški Slovenci bodo meseca avgusta imeli dopolnilno volitev za koroški deželni zbor, ker je Petritsch poslanstvo odložil. Želimo, da zmaga naroden kandidat s pomočjo vrlega „Mira“. — Tudi na Kranjskem rogovili nemški „Schulverein“ in vsilijo blizu Črnomelja ob hrvatske meji trdim Slovincem nemško šolo. — Na Ogerskem so mnogo Judov zaprli, ker so nekje mrliča ukradli, v umorjene kristijanke Estere obleko zavili in v reko vrgli; toda goljufija se je izvedela in sedaj vse veruje, da so Judi za veliko noč letos kristijansko deklico zaklali.

Vnanje države. Nemški cesar pride zopet v Gostinske toplice in se snide z našim cesarjem. Pravijo, da ga spremlja Bismark. Ta se čedalje bolj boji francoske republike, posebno, ker je mnogo Nemcev, ki črtijo cesarje in kralje pa gorijo za republiko. Ruski car namerava po nasvetu ministra Tolstoja vendar le Rusom nekšno ustavo dati, da bodo poslance volili in državni zbor dobili, kakor je pri nas. Nihilistične zarote ga silijo v to; vedno mu strežejo po življenji; prej ne bo miru. Iz Sibirijske pa bodo več, kakor polovico jetnikov spustili domov, ker so po nedolžnem bili tje odgnani, med njimi mnogo poljskih katoliških mešnikov, redovnikov in škofov. Bog daj, da se to uresniči in krivica odpravi. — Srbska skupščina je odobrila železniško nagodbo z Avstrijo, sedaj bodo železnico hitro stavili od Beograda naprej. — Turškemu sultanu so velevlade nasvetovale, naj pošlje vojakov v Egipt in odstavi Arabi-pašo. Toda Turk in Arabi držita vkup in sedaj žugajo Francozi, Angleži Italijani in Grki izkrcati vojakov in deželo pograbit. Pri tej priliki pa je mogoče, da se stepejo med seboj. Iz Egipta so Evropeji večjidel že pobegnoli. — Resnično pa je, da se Angleži in Francozi močno pripravljajo na boj. Kaj bo iz tega, to je težko reči. — Francoski freimaurerji so v zbornici poslancev sklenoli prekrasno cerkev Sreca Jezusovega v Parizi podreti; cerkev je stala 14 milijonov frankov in bila pozidana v zahvalo, da so požigalci mesta Pariza bili l. 1871 srečno premagani. — V Severni Ameriki so morivea Giteauja res obesili. Pod vislicami stoječ je še

prepeval. Amerikanci so radi, da ta pošast ne živi več.

Za poduk in kratek čas.

Naš domači regiment šte. 47.

1. Dne 25. julija obhaja naš domači, zvečinoma slovenski peš-polk ali regiment šte. 47 dve-stoletnico svojega obstanka. Slavno zgodovino ima za seboj, čast regimentu, ponos narodom, iz katerih je nabiral svoje junake, sijajen vzgled vojaških čednostij in požrtvovalne ljubezni do svitelega cesarja, do mile domovine in slavne Avstrije. V 259 bitkah in bojih palo je okoli 30.000 mož. Njegovih junakov kosti trohniijo pred cesarskim Dunajem, na globokem Ogerskem, pred srbskim Beogradom, po širokem Nemškem, daljnem Francoskem, vročem Italijanskem in v tužnej Bosniji. Sprva na Českem ustanovljen dobil je l. 1817 slovenske okroge štajerske odkazane v nabiranje novincev in je toraj 65 let uže prav naš domači slovenski regiment. Slovenskih mater sinove izbirajo za ta slavni peš-polk, slovenščina velja kot priznani jezik regimentni, katerega se ima vsak njegov oficir naučiti. In res ponosni smemo Slovenci biti na ta regiment; kajti on slovi pri vsej avstrijske armadi kot eden izmed najboljših, najizvrstnejših v vsakem oziru, v junaštvu in zvestobi, v kreposti in vstrajnosti, v spretnosti in urnosti, to sedaj uže celih 200 let.

Toliko dobrih lastnostij dela tudi zgodovino tega regimenta jako zanimivo, mično in spodbudljivo. Mislamo toraj svojim slovenskim čitateljem dobro ustreči, ako iz bogate zgodovine našega slavnega peš-polka šte. 47. povzamemo nekoliko črtic v poduk in kratek čas. Posnete so po ravno izišleji knjigi: „Geschichte des k. k. Infanterie-Regiments Nr. 47. nach den Feldakten und sonstigen Original-Quellen verfasst von Gustav Ritter Amon von Treuenfest, k. k. Rittmeister. Knjiga se dobi v regimentovej uradnici v Mariboru ter stane 4 fl. 50 kr.

Proti koncu 17. stoletja žugala je turška sila predreti glavni jez, kateri je do tiste dobe branil srednjo in zapadno Evropo groznega poplavljenja po krvilačnih azijskih divjakih. Vse dežele, vsi narodi na Balkanu stokali so uže pod turškim mečem, južna Rusija se jim je pokorovala, vsa Erdeljska in skoraj vsa Ogerska bila je v njihove oblasti. Z visokega gradu v Budimpešti plapolala je turška zastava v znamenje, da ondi stoluje turški paša. Tega so še podpirali ogerski vstaši, pod vodjem Tökölijem, in francoski denar kralja Ludovika XIV. Primirje l. 1664 s Turkom sklenjeno na 20 let je se bližalo koncu. Novo primirje pa je sultan odbil. Ob enem je cesarjev poslanik grof Caprara videl, kako vse mrgoli vojakov v Carigradu, kako jih vse polno vre proti Donavu in Beogradu, sama znamenja, da se Turk

pripravlja na boj. In tako je tudi bilo v resnici. Turški sultan odpotoval je v Adrijanopol in dalje v Belgrad. Naprej poslal pa je velikega vezirja. Kara-Mustafa bilo mu je ime. Ta je zbiral in gibal 200.000 Turkov proti cesarskemu mestu Dunaju, da se ga polasti.

Cesarjeval je takrat Leopold I. Uvidevši strahovito nevarnost prosi podpore, išče zaveznikov pa jih ne najde. Samo bavarski in saksonski vojvoda in poljski kralj Jan Sobijeski obljubijo pomoči in papež pošljejo denarjev. Na to zaukaže cesar mesto Dunaj utrditi in s šancami obdati, vojaštvo pomnožiti in zlasti 6 novih regimentov ustanoviti. No, in med temi regimenti bil je tudi naš!

Dne 24. januarja 1682 je cesar Leopold I. v posebnem pismu pooblastil barona Jurija Wallis, naj nabere regiment pešcev, ter mu podeli pravice lastnika, nemški Regiments-Inhaber. Kot takšen bil je baron Wallis višji poveljnik ali „obrist“ ter je imel pravico oficirje imenovati.

Takrat niso vsakega sposobnega človeka med vojake jemali, kakor den denešnji, tudi ne zapisovali, kakor pred kratkim. Velikoveč vabili so jih in nabirali. Vsakemu pristopivšemu dala se je vojaška ara in obečalo zraven plače še mnogo pravic in pogosto tudi nekaj deleža pri naplenjenih rečeh. Ko je toraj baron Wallis dobil nalog od cesarja nabrati regiment pešcev, razposlal je vabljenec na vse strani. Ti so potem šli od mesta do mesta, povsod stavili šotorov in bobnali in vabili naj bojaželni fantje stopijo med vojake. Baron Wallis je tako nabiral vojakov novincev največ na Českem, nekaj pa tudi na Nemškem. Vsakemu fantu v dedovanih deželah cesarjevih je naštel 8 srebrnih tolarjev, na Nemškem pa 12.

Zbirališče novemu regimentu bilo je česko mesto Kolin. Dne 6. julija 1682 bil je ves regiment nabran, 2040 mož. Lastnik obrist Wallis jih ogleda in jim razdeli zastave. Vsak bataljon je imel svojo pa tudi vsaka kompanija. Za 1. bataljon zvezla je cesarica Eleonora sama prekrasno belo-židano zastavo s podobo Device Marije na enej, s cesarjevim grbom in imenom na drugi strani. Prva kompanija prvega bataljona dobila je kakor druge rumeno-židano zastavo, katera je kazala na enej strani podobo sv. Jurija, patrona celemu regimentu, na drugi pa cesarski orel. Ves regiment prisegol je zvestobo cesarju in pokorščino svojemu obristu in oficirjem.

Oficirjem (štabu) prišteta so bila takrat sledeča dostojanstva: obrist (lastnik), obristlajtnant, obristwachtmeister, regimentni kvartirmeister, auditor (sodnik), kaplan, tajnik, provijantmeister, ki je za živež skrbel, regimentni brivec, regimentni bobnar in profos. Vsak oficir je imel pripasan tenek meč in v roki palico. Razločevali se niso po zvezdah in ovratnikih, ampak po palicah: lajtnat je vedno seboj nosil špansko trstiko brez gumba, stotnik trstiko s koščenim gumbom, obrist-

lajtnant takšno s srebrnim in obrist z zlatim gumbom. Glavo je oficirju pokrival sivkast klobuk, kateremu je desni krajnik bil na vzgor zavihnen. Za klobukom so imeli zateknena rudeča in bela peresa, ki so nazaj do sred hrbta segala. Telo pokrivala je žolta suknja, prsi varoval železen oklep, vrat pa krasil širok ovratnik drobno nazobčanih čipkov ali špic. Nosili so kratke pa košate hlače in visoke črevlje. Okolo ledja vil se je širok rudeč pas. Suknja in kamižola bila je preprežena z debelimi zlatimi obšivi in obrobi.

Vojakov je bilo sprva 2 bataljona. Vsak bataljon je štel 5 kompanij. Kompaniji lastnih bilo je pa: 1 stotnik, 1 lajtnant, 1 banderaš, 1 feldweibel, 24 vodnikov, namreč 6 korporalov, 18 frajtarjev, ki so druge na straže gonili, 88 mušketirjev, ki so puške muškete nosili, 48 pikenirjev, ki so kopje ali dolge sulice imeli, 8 grenadirjev, ki so granate streljali pa tudi z rokami jih poganjali. Vsak vojak je imel žolto suknjo do pod kolena, kamižolo, dobre pa nizke črevlje, volnate dolge nogovice, kratke hlače iz telečjega usnja, črn ovratnik, 2 srajci, usnjate zavihane rokavice, torbico za 40 patron in telečnjak. Pod suknjo in okolo kamižole bil je usnjat prepas, na katerem je visel tenek meč. Služil pa je na mesec vsak vojak 6½ fl. obrist pa 450 fl. Vrhu tega so dobivali kruha, mesa, vina in pive. Vsak mesec je za regiment trebalo 6410 fl. Takšen je bil začetek našemu domačemu regimentu štev. 47.

(Dalje prih.)

Smešnica 27. V nekem trgu je hotel mesar novo tablo prirediti, da jo obesi mesnici nad dveri. Gre toraj k malarju in pravi: Gospod malar, napravite mi novo tablo, zapišite mojo ime z lepimi velikimi pismenkami pa namalajte zraven še debelo svinjo, da bo hitro vsak spoznal, kaj sem!

Razne stvari.

(Slovensko društvo), dovoljeno od visoke vlade, namerava dne 15. julija t. l. v Celji sklicati prvi občni zbor ob 3. uri popoldne v gostilni: Stadt Graz. Drugi den, t. j. 16. julija zboruje nemški Parteitag! Slovenci bodemo toraj den poprej zborovali in zlasti sklepali o prošnji za djansko enakopravnost Slovencev z Nemci v uradih, šolah in javnem življenju. Upamo na navzočnost vseh državnih in deželnih naših poslancev pa na obilno udeležitev naroda slovenskega. Ne udajmo se!

(Pamet zgubili) bi nemčurji v Škofjaj vasi pri Celji, ko bi jo imeli. Pravijo, da niso iz Celja za nemčursko prošnjo podpisov v najem vzeli, pa glej v istej sapi pravijo, da je Walland tudi podpisal, a Walland je v Celji doma. No, pameti ne more nihče zgubiti, kdor je nima.

(Miheličevih prošenj nemčurskih) so baje nekaj čez 100 nabrali, prav za prav zgoljufali in zbagljali; slovenskih je blizo 400.